

TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntai.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLF SALMI K. E. HEIKKINEN
— A. B. MÄKELÄ

TOVERI

(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workers' Publishing Society.

Ilmoitushinta 40c palstatuomalla. Kuolessaan ilmoitukset \$1.50 kerta ja muistovärsillä \$2.00 kerta. Kuluks. syntymä- ja avioliitto-tiloille \$3c kerta. Hahvaintieto- ja nimenmuuttolmoitukset 25c kerta, naimsolmoitukset \$1.50 kerta, avioero-tiloille \$1.00 kerta. Seisovien ilmoitukset sopimukseen mukaan. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahan seurasta mukana. Englanninkielistä suomennotta vastaan.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Vahvuusvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta... \$4.00 kuukausittain... \$2.25
3 kuukautta... \$1.35 1 kuukausittain... .50

Suomen ja muulle ulkomaille:
Yksi vuosikerta... \$6.00 kuukausittain... \$3.50

SUBSCRIPTION RATES

In the United States and Canada
One year... \$4.00 Six months... \$2.25
Three months... \$1.35 One month... .50

Salapoliisitoimenpiteitä

T. k. 12 p:n Raivaaaja kirjottaa:

Eräänä päivänä tällä viikolla saapui luokseemme muuan herra Bostonista, esitellessä itsensä Yhdysvaltain oikeusdepartamentin asiamiehiksi ja esitti vaatimuksen, että luettelot liikkeemme palveluksessa olevista henkilöistä ja tilaajain osastelista on annettava hänelle, antaen samalla ymmärtää, että ellei tätä pyyntöä vapaaehtoisesti täytetä, käytetään pakkokeinoja.

Minkä lain nojalla tällöin vaatimus voidaan tehdä, sitä ei se herra voinut selittää, enempää kuin sitäkin, mihin tarkoitukseen tätä luetteloa ja osastelista tulitaisiin käyttämään. Sanoi vain, että hänellä on määräys ja hän toimii saamiensa määräysten jälkeen.

Meille ei myöskään ole tunnettua, että mitään liikkeeltä voitaisiin pakko-uuvuttaa mitään sille kuuluvia papereita ja omaisuutta, ellei tällainen oikeus-tuinn anna laillista määräystä, että jonkun yhtiön tai yksityisen asiapapereita täytyy luovuttaa laillisessa määräyksessä mainittuun tarkoitukseen.

Liikkeemme puolelta esitettiin tämä vastaväite yllämainittua vaatimusta vastaan ja asia jäi siihen, että lähemmin otetaan selkoa minkämoisilla laillisilla perusteilla tällöin vaatimus täytyy ja mitä tarkoituksia siihen sisältyy. Se herra, joka meille vaatimuksen esitti, sanoi tietävänsä vain sen, että sama vaatimus esitetään kaikille vieraskielisille sanomalehdille tässä maassa.

Jos tällöin toimenpiteen tarkoituksena on ainoastaan tilastoainesten kokoaminen tai muiden yhteiskuntahyödyllisten tietojen hankinta hallitukselle, niin meillä suinkaan ei ole mitään tätä vastaan. Mutta nykyään käynnissäoleva sanomalehtien ahdistus on omiaan herättämään kaikenlaisia epäilyksiä. Valtiollinen taantumus kohottaa voimakkaasti päätään tässä maassa. Virkavalta ja poliisihaitto pyrkii laillisten yhteiskuntatoimien ylläpuolelle, mistä me joka päivä näemme ja kuulemme uusia ilmauksia. Niin pitkälle kuin tämän vastustaminen on kysymyksessä, meidän ja kaikkien niiden, jotka ajattelevat ja ymmärtävät, että kansanvaltaiset yhteiskuntaoikeudet ovat suojelemisen arvoiset, joista puhe, paino- ja kokoontumisvapaudet ovat oleellisia, täytyy pitää päät pystyssä ja tulevaisuuden näköalot silmien edessä.

Tehtäväsi työläinen:—

- Hanki yksi tilaaja lehdellesi.
- Hanki uusi jäsen osastoosi.
- Älä unohda toimia osastossasi.

Eihän toki sinnepän

Nykyisten lakkoilijoiden loimassa esiintyvä sangan mielenkiintoisia ilmiöitä sellaisille jotka seuraavat yhteiskunnallisten asiain kulkua ja näkevät niissä muutuneiden taloudellisten suhteiden vaikutukset, eivätkä katsele tapahtumia vain sattumina ja yksityisten mielijohteiden aiheuttamina.

Niinpä näemme, että samalla kun alemman porvariston keskuudessa syntyy pyrkimystä valtiokapitalismin, valtion omistusoikeutteen, koska se näkee siinä ainoan mahdollisuuden työselkävastuksen lopettamiseksi, niin ei varsinaisen porvariluokan kuitenkin hyväksy sellaista kaunohutuaan teollisuuslaitosten ja yleisten liikennelaitosten, kute-

esim. raitiotieiden liikennelupakirjojen peruuttamisesta, joka tavallaan merkitsisi yhtiön toiminnan lopettamista, niin asetu porvarilehdistö, tuo porvariluokan etujen valpas vahtikoira, heti vastustamaan sellaista toimenpidettä. Kaupunkien hallituksilla ei muka ole mitään syytä sekaantua työnantajien ja työläisten keskinäisiin suhteisiin.

Eihän toki saa tapahtua sellaista, että kaupunki peruuttaisi esim. raitiotieyhtiön lupakirjan, vaikka yhtiö onkin rikkonut kaikki sopimuksensa kaupungin kanssa. Mutta kaupunki saisi porvarilehdistön mielestä kyllä ryhtyä "toimenpiteisiin", jos vain olisi varmuus siitä, että se ryhtyisi kukistamaan lakkoa.

Seattlen lehdet esim. ovat valaan kaubhuissaan majuri Gillin suunnitelmista, joissa selitetään että raitiotieyhtiön lupakirja olisi peruttettava, ellei yhtiö heti kykene aloittamaan liikennettä. Ei sellaista saa tapahtua, majuri toimii liian nopeaan, ei ole syytä miinkään sellaiseen kuin lupakirjan peruuttamiseen. Niin se selittävät. Mutta kun saman Seattlen poliisihallinto lähetti virkoiransa murtamaan ajurien lakkoa kansallisen ja sikäläisille ei kaupungin toiminta ollut niiden mielestä ollenkaan liian nopea.

Kun tulee kysymykseen työ-

läisten etujen ajaminen, johon kaupungin majuri ei suinkaan ajattelekaan ryhtyä tositeolla, eikä mitenkään työläisten, vaan omien poliittisten etujensa takia, niin silloin muuttuu äänikellossa, silloin toimii majuri "liian nopeaan."

Porvari pelkää valtiokapitalismin ajautumistakin, sillä vaikkapa se sitenkin vielä kykenee valvomaan etujensa työläisiä vastaan, näkee se kuitenkin siinä kulum mahtivaltansa lähenevää kukistumista kohten. Se on sille samaa merkitystä kuin vanhenemisen portolle, joka tietää silloin voimansa loppuvan.

Ja vaikkapa ei työväestölläkään ole mitään erikoisia toiveita valtiokapitalisista, niin tulee sittekin pyrkiä siihen että esim. kunnallishallitukset peruuttavat liikennelupakirjoja niin pian kuin mahdollista ja siirtävät liikkeet kuntien huostaan. Vain harvoissa tapauksissa kohtelee esim. kaupunki raitiotieyhtiöitä tai muita yleisten laitojen palveluksessa olevia työläisiä samalla häikäilemättömällä raakudella kuin sellaiset yksityiset suuryritykset, kuin on esim. Stone & Webster yhtiö, jonka omaisuutta ovat pohjoislaisten useitten kaupunkien raitiotiet ja jonka työläisille ei tunnusteta miinkäänlaisia oikeuksia.

Kehtyksen kulku käy valtiokapitalismin ja sen kautta sosialismin ja siksi kannattaa sitä auttaa edespäin, eikä suinkaan hylästettävä. Kapitalistien järjestelmän pönkittämisellä ja virkistytymällä ei työväestö voi mitään ja siksi ei siihen tähtäviä "parannuksia" kannatakaan lähteä ajamaan takaa.

Yksilöllisyyskö vai solidariteetti

Rikas nauttii paatuneella itsekkyydellään suhteettoman suuren osan omaisuudesta, jota hän on ymmärtänyt hankkia haituunsa. Kun köyhä tahtoo ilinkään olla yksilöllinen, se ei ole hänen kullotta katensa toisen omaisuuteen, otetaan hänet kiinni ja pistetään vankilaan. Häikäilemättömästi itsekäitteen pyyteitten seuraaminen on sallittu koronkiskunnan ja keinottelun muodossa, mutta kielletty työstön ja varhkauden muodossa. Saman peri-

laatteen käytäntöön sovellettaminen on edellisessä tapauksessa ansio, jälkimmäisessä rikos. Terve ihmisymmärrys nousee kapinaan tällaista vastaan. Saarnatkaa itsekkyyttä, mutta oltaakoon tarpeeksi rohkeita tunnustamaan se kaikissa tapauksissa. Jos on oikeen, että rikas maaleksi toimittomuudessa, koska hän on ymmärtänyt anastaa itselleen maata tai saada valtaansa ihmisiä joiden työtä voi ryöstää ja jotka ovat pakotettuja hänelle työskentelemään, silloin on myöskin yhtä oikeen, että köyhä lyö rikkaan kuoliaaksi ja anastaa hänen omaisuutensa palkkukseen, jos hänellä vaan on tarpeeksi rohkeutta tuollaiseen teokseen. Tämä on johdonmukaista. Tietysti menee yhteiskunta nuriniskoin ja sivistys pöytä helvettiin ja ihmisistä tulee petoja, jotka yksinään hiipivät pitkin metsiä ja raatelevat toisinaan. Niinmuodoin ei kenelläkään, joka ei katso tällaista tilaa hyödylliseksi yhteiskunnan terveelle kehitykselle jää munta jälle kuin pakko hyväksyä toisen periaatteen, solidariteetin. Silloin ei sanota enää: kukia puolestaan, vaan: yksi kaikkien, kaikki yhden puolesta. Silloin tunnustaa yhteiskunta velvollisuutensa hoitaa ja itsestään huolta pitämään kykeneviksi kehtittää nuorta, kasvavaa sukua sekä huolehtia vanhoista, jotka eivät enää kykene itsestään huolta pitämään, se tunnustaa silloin velvollisuutensa tukea heikkoja ja auttaa avuttomia sekä säilyttää puutteen rangaistukseksi vaan vapaaehtoisesta laiskottelemisesta. Mutta näiden velvollisuuksien täyttämisen on mahdollinen vaan sillä edellytyksellä, että yhteiskunnan perustus muutetaan.

Suuria uudistuksia on tulossa taloudellisella alalla ja kukaan emme me niitä voi viivyttää. Niin kukaan kun joukot vielä uskoivat, voitiin niitä taloudellisesti kurjudessa löhduttä epä-määräisillä lupauksilla taivaan onnesta ja auttudesta. Nykyään, kun sivistys tulee yhä yleisemmäksi, vähenevät päivä päivältä ne kärsivälliset, jotka pitävät papin antaman osoituksen seuraapaikkaan paratiisissa yhtä hyvänä kuin parhaan mallisen peltomaan omistamisen. Omistamattomat laskevat joukkojaan

ja huomaavat olevansa monin kerron voimakkaammat kuin rikkaat. He tarkastavat rikkaiden lähteitä ja huomaavat, että järjen kannalta ei keinottelu ja työn riisto ole vähääkään oikeutempaa kuin varkaus ja ryöstö, joista laki ankarasti rankaisee. Joukkojen kurjistumisen jatkuessa, kun heidät ajetaan pois mailtaan, mannuiltaan ja rikkauksien keräytyessä yhä harvempain käsiin, tulevat taloudelliset vääryydet päivä päivältä huuvammiksi ja sinä päivänä, kun joukoilla nään ohella on tietoi-

ma ja kaikin puolin luotettavia, milloin ei tapaturmassa ole erehdyttä sattunut tulemaan.

"Olemme tarttuneet kovistamme brittiläisten ansioihin," on seuraava hänen ruokottomista väitteistään. "Saksa on lähes ainoa maa, missä niusevällä kokonaisuudessaan on äänioikeus." — "Saksasta ovat lähtösii ne suuret järjän poliittisen aatesuunnan virtaukset, jotka nykyään maailmaa myllertävät." — Ei näet tiedä mies polonen, että valkoisia amerikalaisiahan ne ovat sellaiset "jyrkät" kuin Karl Marx, Friedrich Engels, Ferdinand Lassalle, Wilhelm Liebknecht, August Bebel, Karl Kautsky ja kymmenet muut.

"Englanti, jonka puolesta sotaan lähdemme, tulee meidät palkitsemaan hylkäämällä meidät ensimmäisen tilaisuuden saatessa." — "Sota 'maailman kansanvalian turvaamiseksi' tulee itse asiassa olemaan sota 'Englannin mailmankapian turvaamiseksi.'" — "Intian väestö ja buurit ovat anoneet apuamme henkensä ja vapautensa suojelemiseksi Englannin sortaa ja ahneutta vastaan."

"Miksi me olemme sodassa? Kukaan ei näköjään sitä tiedä. Jokaisella on oma erilainen selityksensä. Ehkäpä loordi Nordcliffe ottaa valaistukseen tietämättömyyttämme, kun hän nyt tänne tuluaan itse ryhtyy hoitamaan lehtiään." Myöhemmin Viereck, sihteeri Lanen puheen johdosta, kirjoittaa: "Sihteeri on meille ilmaissut salaisuuden, jota moni on ollut ymmällä. Miksi me olemme sodassa? Vastaus on hyvin yksinkertainen. Me olemme sodassa muhamettilaista vastaan. Kristuksen valtakunta — laiminlyödyn mutta ei hyljätyn Kristuksen — valtakunta on joutunut vastatuksi muhamettilaisten mailman kanssa, joka tahtoi voittoa väkivalloilla. Taisetelemme siis muhamettilaista mailmaa vastaan! Teretultu uutinen tosiaan Suurbritannian, Venäjän, Ranskan ja Yhdysvaltojen muhamettilaisille asujamille. Taiste-

liitto" olisi saanut kannatusta Copper Queen kaivosyhtiöltä, olisi se ollut pakotettu harjoittamaan porttolaliikettä. — D's. W.

Jokainen joka tavalla tai toisella on eri mieltä Copper Queen yhtiön liikennehoitajan kanssa, on i. w. w.-läinen ja sellaisena karkottamismääräys en alaisena paitava eläinvaunuun vietäväksi pois kaupungista. Miksi onkaan tämä vanha tasavaltamme muuttumassa? — D's. W.

Ostetun sanomalehdistön selitykset siitä, että suurin osa Globen lakkoilaisista olisi itävaltalaisia, on mieleltään. Globessa ei ole enempää kuin 25 itävaltalaisia. Lakkoilaisista on 90 prosenttia serbialaisia ja monte-nekrolaisia, jotka kummaankin maat ovat liittolaisia me sodassa. Mutta näillä ostetuilla avustajilla täytyy olla jotakin näyttöäksensä että nekin ansaitsevat palkkansa. — D's. W.

Vapaamielisenkin porvari näkee ulkomaalaisissa vain "vastenmielisiä" vaikka täytyykin myöntää, että ulkomaalaiset sittekin ovat sitä varsinaista työvoimaa, jonka ansio- ja tälkälaiset buijarit ovat rikkautensa riistäneet. Dunbar's Weeklyn kaltaiset porvarijulkaisut eivät jaksa käsitellä nykyisen työväen nousun valtaavaa luokkakuuonetta, vaan koettavat selittää siinä ilmennevan vain "vapauksien villitsemän ulkomaalaisuuden" itsekäitä pyyteitä. Ulkomaalaisista tulisi sen mielestä olla kiitollisia siitä, että saavat nauttia äkäläisistä vapauksista. Se ei halukaan käsitellä sitä, että Arizonan kupariyhtiöt eivät halua ulkomaalaista

työvoimaa mistään muusta syystä kuin siitä, että se on halpaa-palkkaista. Ja heti kun se alkaa kyllästyä olemaan vain halpaa-palkkaista vaatimaton "bohunk"-joukko, aletaan sitä kuultaa pois paikkakunnilta, ja sitte tulevat vapaamieliset porvarit ja moikiskelevat roistojoukkoa, jonka ne sittekin tuntevat luuksi luvstansa ja lihaksi lihastansa, noin vain siveleminen, että mitäs tuotteet mokomia tänne.

"Vapaamielisyydellä" teeskentelijät eivät jaksa käsitellä, sitä että korporatismi käyttävät hyväkseen vain vapauksiaan. Yhteiskunnassa, jossa vallitsee luokkaktien ristiriita, ei voi olla olemassa muuta kuin luokkavapautta, ja sellaisen seurauksia ovat ne vaimot, joa riistäjaluokka paa-nee toimen omien luokkaetujensa kannustamana.

"Vapaamielinen" porvaristo saattaa nyt itkeä siitä että senkin jäsenistöä on osa joutunut saman luokkavallan uhreiksi, jota he ovat pöänneet yllä. Se näkee vihollisen Ned Creightonissa, mutta ystäviä Hunteissa, jotka kuitenkin molemmat ajavat saman luokan etuja työväenluokkaa vastaan. Ja niin kauan kuin työväestö pysyy valtiollisesti järjensymättömänä, jatkuu tämä "vastenmielisen" vaino, sillä kaikista vastaväitteistä ja päinvastaisista selityksistä huolimatta, on se sittekin valtiomahti, jonka avulla riistäjät panevat näitä vaimojaan toimeen, eikä taloudellinen järjestö yksin osoittaudu kykeneväksi niitä vastaan taistelemaan, ei edes taakamaan työläisille järjestysoikeutta-kan, vaikka se uhraa sekä verta että varoja jokaisessa taistelussa.

LUOKKA VAPAUDEN ILMAUKSIA

"Vapaat amerikalaiset" Arizonan tapatumista.

Arizonassa toimeenpantujen mieltavaltuuksien johdosta näkyy osa sikäläistä pioporvaristoakin saaneen "piston sydämeensä" ja ikäänkuin kaubhuistuneen oman asemansa riippuvaisuutta. Eräässä meillä lähetyksessä Dunbar's Weekly nimisessä pioporvariston julkaisussa, joka sanoo olevansa "itsenäisenä kaikissa asioissa," paheksutaan vallan hartaasti sitä, että Bisbeesta karkotettiin "lainkuulijaisia kansalaisia" ja sikäläisille kaivosyhtiöille sanotaan mitä niillä ajatellaan. Lehti pitää tavallaan syyllisenä ulkomaalaista työvoimaa — "bohunks" — niitä jotka "tultuaan käsittelemään sen laajan vapauden joka täällä suodaan kansalaisille ja valitsevan samanlaisen palkkatason, tulevat sotaisiksi ja hillittömiksi ja ovat pian lakossa," mutta se pitää kupariyhtiötä syyllisänä sellaisen työvoiman valtion tuottamiseen.

Ulkomaalaisen työvoiman — joka sivumennen sanoen muodostaa valtavimman osan Arizonan työvoimasta — etuja ei sikäläisen pikkuporvariston käsityskanta tunne, eikä se niille mitään huomiota osota. Mutta juuri siksi onkin mielenkiintoista huomata, miten se näkee omat etunsa loukatun ja oman vapautensa "amerikalaisen vapauden." s. o. korporatismien täydellisen mielivallan polkemana ja siitä se kenkä puristaa.

"Bisbees ja Douglasin n. s. liikelitto (business league), kirjollitto (business league), kirjollitto (business league) lehti, ei edusta missään nimessä liike-miehiä tai vapaita amerikalaisia, vaan ovat sen jäsenet kaivos-yhtiöistä riippuvaisia." Liikelitton toiminnan määrää kaivos-

läisten kansalaisen on oltava varuillaan sillä ei ole olemassa mitään oikeutta, lakia tai liike-maalaa, joita nämä verikoirat kunnioittaisivat. Osoitukseksi niiden menettelytavoista olkoon mainittu seuraava seikka. Arizonan kaivosmiehet ja yhtiöt ovat hyväksyneet New Yorkissa ilmestyvän Engineering and Mining Journal nimisen, laadultaan suurimman lehden, joka on täytetty Arizonan valtion ylläpitämällä tyovoimalla (ulkomaalaisella, joka tälkäläisten "vapauksien" villitsemänä "tulee sotaisiksi ja hillittömiksi ja menee laksoon." — Toim.). Tämä yhtiö on saanut arizonalaisista omaisuuksistaan lähes biljoonan dollariä puhdasta voittoa, ja nyt jolloin kupari on satumaisissa hinnoissa, kieltäytyy se maksamasta niitä muutamia dollareita, joista sen työväesö vaatii ja jotka eivät sen Arizonan kaivos-sista saamissa suunnattomissa omaisuuksissa merkitse mitään. Tuotettuaan sellaista "vastenmielistä" työvoimaa valtion, kokoa tämä yhtiö joitakin satoja "ponejain", miehiä jotka harjoittavat jotakin pientä liikettä Douglasissa, Bisbeessä ja Globessa yhtiön erikoislavalla, ja nämä ajavat ilman miinkäänlaisia laillista määräystä satoja Amerikan kansalaisia kodeistaan vain sillä tekosyillä että ne muka olisivat "rauhanhäiritäjiä." Kaksi kolmannesta niistä jotka nämä vasallit ajoivat pois kaupungista asevoimin, ovat etä-simpia aineksia i. w. w.-läisistä agitaattoreista, mutta ne vaativat korkeampaa palkkaa tältä ulkomaalaiselta yhtiöltä ja siksi niitä piti kohdeltamaan kuten vihollisia.

Yhtiöt omistavat Arizonan sanomalehdistön.

Seuraava kirjoitus antaa oivallisen kuvan siitä, miten täydellinen on Copper Queen kaivosyhtiön valta Arizonassa:

Miksi osti Copper Queen yhtiö Engineering and Mining Journal-nimisen New Yorkissa ilmestyvän lehden, maksaaen siitä lähes miljoonan dollariä? Miksi oli tarpeellista että saman yhtiön piti saada haltuunsa El Paso Times'in, kaupungin johtavimman aamulehden? Mitä tarkoittaa varten osti sama yhtiö Star-lehden Tucsonissa, Review-lehden Bisbeessä, Gazette'n Phoenixissa; sanalla sanoen miksi on jokainen päivälehti Arizonassa kaivosyhtiöiden joko suorastaan omistama tai kontroleeraama ja miksi yhdeksän jokaisesta kymmenestä viikkolehdes-

stä on samassa asemassa? Hyvät naapurit, selittäkää meille oikeuden ja kohtuuden nimessä, miksi yhtiöt ostivat jokaisen sanomalehden tässä valtiossa ja vielä hankkivat käsiinsä lehtiä Texasissa ja New Yorkissaakin? Kuluttavaksi ne miljoonia dollareita yleisen hyvän eteen, vai tapahtuiko se tarkoituksella johtaa yleinen mielipide harhaan? Edelleen, miksi ottivat kupari-yhtiöt Ned Creightonin, erään phoenixilaisen poliittisjärjoston ja rikastuttavat hänet? Tapahtuiko se rakkaudesta Ned'in, vai tarvittiinko häntä Arizonan kavalan sanomalehdistön yhteydessä?

Ned Creighton kustantaa nykyisen kahdeksaa viikkolehtiä ja yhtä päivälehtiä Arizonassa. Lunleko kukaan että Ned tekee siitä armeijastuudesta tai yleisen hyvän takia? Miksi pitää Phoenixin kaupungin komissioerien saada Ned Creightonin suostumuksen aina jokaiselle toimenpiteelle ennen kuin sitä voidaan toteuttaa? Me luulemme tietävämmä. Nämä kupariyhtiöt asettivat Ned'in toimeen saattaakseen kuvernööri Huntin vaaleissa tappiolla ja päästämään määräämään verotuslakien suhteen." — Dunbar's Weekly.

Kaivosyhtiöt tuottivat i. w. w.-läisiä Arizonan särkeäkseen sikäläisen kaivosmiehen unionin; tapelkoot nyt omien asettensa kanssa. — D's. W.

Joitakin meidän Phoenixin meluava patriottejamme ei voi höyryveturikaan vetää vallihautoihin. — D's. W.

— Ellei Bisbeen "liikemies-

leimme kristinuskon puolesta! Innostuttava tieto liittouneiden valtojen juutalaisväestölle. Kun Jaapanin mikado saa tämän kuulla, kuinka iolkkoo hymy kirkastaakaan hänen kasvojaan! Luonnollisesti vetää sihteeri esille muitakin syitä. Hän heittää jälleen Lusitania-Kysymyksen, vaikka hallituksemme silloin aikanaan ei pitänyt tämän ampumavaunan ei ollut brittiläisen apurilteijän upottamista riittävä syy-nä sotaan. Olemme sodassa 'Belgian takia' — puolueettomuusotomuksistaan huolimatta Saksaa vastaan vehkelleään Belgian. 'Ranskan takia, kunniaakaan, kultaisen Ranskan' — vaikka Saksa lupasi olla hyökkäämättä Ranskaan, jos Ranska olisi pysynyt puolueettomana. 'Englannin takia, sieltä kun ovat tulleet perinnäistapamme, elämänrvoimme ja rakkaudemme siihen sivistyksen, jota anglosakslaisiksi sivistyksenä sanotaan.' Sihteeri innostuu tässä miit'e runolliseksi; mutta meidän on muistettava, että sisäasiain sihteerim me onkin yksi presidenttimme brittiläisyyttä ministeriä. Muus-sa tapauksessa hän muistaisi Saksan tarjonneen loukkaamattomuutta sekä Belgialle että Ranskalle, jos Englanti olisi suostunut olemaan tarttumatta miekkaan. Englanti kiel-täytyi liittomattansa edes, millä ehdoilla se olisi suostunut pysymään puolueettomana. 'Olemme sodassa Venäjän takia' — Uuden Venäjän vaikka tämä Venäjä on erehtymättö-män selvästi ilmoittanut haluavansa rauhaa. 'Toisten kansojen, jolle saarastaa sotilasvallasta vapautumisen toivo', ikävä vain, että meidän täyty-yä pakottaa sotilaisi kymmenen miljoonaa amerikkalaista tuon tar-kotusperän saavuttamiseksi? Ja mitä nuo toiset kansat ovat? Tarkottaak-sihteeri Intia, India, Etelä-Afrikkaa, Quebeciä, Suomea, Ukrainaa, Liettuaa, Puolaa vai Egyptiä? Taikka tarkottaak hän saksalaisista maakuntien Elsas-Lothringin taivut-tamaisia ranskalaisen ikeen alle? Tai Kreikkaa? Tai Kiinaa? Tai Jaappania? Hän on kauponheinen, mutta voi, kuinka salaperäinen!"

MAILMANKATOMUKSIA

KEISARIN SERKKUA NUJER-TAMAAN.

Joku "Vigilantes" nimellä kulkeva salakopla New Yorkissa — kaikista päättään jonkinlainen valkoisten amerikkalaisten keskuudessa toimiva "mustan käden" liitto — on meillä lähettänyt pitkän selostuksen eräästä George Sylvester Viereck nimisestä sanomalehtimestä, joka muuttamassa kirjojutuksessaan on väittänyt olevansa Saksan Wille-keisarin äpäräserkku.

Puolikolmatta vuotta on tämä lujus keskellä valkoista Amerikkaa toimittanut "Fatherland" nimistä, avoimesti ja täydellisesti saksalaismielistä aikakausjulkaisua, joka kuitenkin jo viime huhtikuulla saatiin päivityltä pois.

Mutta Viereck jäi henkiin ja on ruvennut toimittamaan "American Weekly"-lehtiä. Nyt olisi se saata-va nujerretuksi ja siinä luvalisessa edesottamisessa vigilantit nähtävästi luottavat meidänkin apuamme. Meidän suomalaisten mukana on kuitenkin vanhasta maasta eväslaukkumme pohjalla kulkeutunut sem-moinen sääntö, että "ensin asia tutkitaan, ennenkuin miestä muutkiaan. Ensiksi siis otamme selvän siitä, mistä vigilantit miestä moittivat, vaikkapa meillä tosin ei ole keinoja tarkastaa syytöksiänsä todenperäisyyttä. Uskomme vigilanttien otteet Viereckin lehdestä tehdyn niin väärinmäättä kuin heille asianlaadun vuoksi on ollut mahdollista. Esit-täme ne tässä:

"Jos saksankielinen sanomalehdistö tässä maassa vaiennetaan, niin vai ementaan totuus. Joka haluaa puolueettomia ja oikeita tietoja, hänen täytyy niitä etsiä saksankielisistä ja irlantilaisien lehdistä, harvalukuisista radikaalisista lehdistä ja tästä, Viereckin, viikkolehdestä." — Tuo on kyllä ruma lausunto ja asiallisestikin hatar, koska siinä ei ole ollenkaan mainittu TOVERIA, jonka tiedot aina ovat olleet pliijärjestö-mekin mielestä puhtaasti puolueet-

liitto" olisi saanut kannatusta Copper Queen kaivosyhtiöltä, olisi se ollut pakotettu harjoittamaan porttolaliikettä. — D's. W.

Jokainen joka tavalla tai toisella on eri mieltä Copper Queen yhtiön liikennehoitajan kanssa, on i. w. w.-läinen ja sellaisena karkottamismääräys en alaisena paitava eläinvaunuun vietäväksi pois kaupungista. Miksi onkaan tämä vanha tasavaltamme muuttumassa? — D's. W.

Ostetun sanomalehdistön selitykset siitä, että suurin osa Globen lakkoilaisista olisi itävaltalaisia, on mieleltään. Globessa ei ole enempää kuin 25 itävaltalaisia. Lakkoilaisista on 90 prosenttia serbialaisia ja monte-nekrolaisia, jotka kummaankin maat ovat liittolaisia me sodassa. Mutta näillä ostetuilla avustajilla täytyy olla jotakin näyttöäksensä että nekin ansaitsevat palkkansa. — D's. W.

Vapaamielisenkin porvari näkee ulkomaalaisissa vain "vastenmielisiä" vaikka täytyykin myöntää, että ulkomaalaiset sittekin ovat sitä varsinaista työvoimaa, jonka ansio- ja tälkälaiset buijarit ovat rikkautensa riistäneet. Dunbar's Weeklyn kaltaiset porvarijulkaisut eivät jaksa käsitellä nykyisen työväen nousun valtaavaa luokkakuuonetta, vaan koettavat selittää siinä ilmennevan vain "vapauksien villitsemän ulkomaalaisuuden" itsekäitä pyyteitä. Ulkomaalaisista tulisi sen mielestä olla kiitollisia siitä, että saavat nauttia äkäläisistä vapauksista. Se ei halukaan käsitellä sitä, että Arizonan kupariyhtiöt eivät halua ulkomaalaista

työvoimaa mistään muusta syystä kuin siitä, että se on halpaa-palkkaista. Ja heti kun se alkaa kyllästyä olemaan vain halpaa-palkkaista vaatimaton "bohunk"-joukko, aletaan sitä kuultaa pois paikkakunnilta, ja sitte tulevat vapaamieliset porvarit ja moikiskelevat roistojoukkoa, jonka ne sittekin tuntevat luuksi luvstansa ja lihaksi lihastansa, noin vain siveleminen, että mitäs tuotteet mokomia tänne.

"Vapaamielisyydellä" teeskentelijät eivät jaksa käsitellä, sitä että korporatismi käyttävät hyväkseen vain vapauksiaan. Yhteiskunnassa, jossa vallitsee luokkaktien ristiriita, ei voi olla olemassa muuta kuin luokkavapautta, ja sellaisen seurauksia ovat ne vaimot, joa riistäjaluokka paa-nee toimen omien luokkaetujensa kannustamana.

"Vapaamielinen" porvaristo saattaa nyt itkeä siitä että senkin jäsenistöä on osa joutunut saman luokkavallan uhreiksi, jota he ovat pöänneet yllä. Se näkee vihollisen Ned Creightonissa, mutta ystäviä Hunteissa, jotka kuitenkin molemmat ajavat saman luokan etuja työväenluokkaa vastaan. Ja niin kauan kuin työväestö pysyy valtiollisesti järjensymättömänä, jatkuu tämä "vastenmielisen" vaino, sillä kaikista vastaväitteistä ja päinvastaisista selityksistä huolimatta, on se sittekin valtiomahti, jonka avulla riistäjät panevat näitä vaimojaan toimeen, eikä taloudellinen järjestö yksin osoittaudu kykeneväksi niitä vastaan taistelemaan, ei edes taakamaan työläisille järjestysoikeutta-kan, vaikka se uhraa sekä verta että varoja jokaisessa taistelussa.

"Vapaamielinen" porvaristo saattaa nyt itkeä siitä että senkin jäsenistöä on osa joutunut saman luokkavallan uhreiksi, jota he ovat pöänneet yllä. Se näkee vihollisen Ned Creightonissa, mutta ystäviä Hunteissa, jotka kuitenkin molemmat ajavat saman luokan etuja työväenluokkaa vastaan. Ja niin kauan kuin työväestö pysyy valtiollisesti järjensymättömänä, jatkuu tämä "vastenmielisen" vaino, sillä kaikista vastaväitteistä ja päinvastaisista selityksistä huolimatta, on se sittekin valtiomahti, jonka avulla riistäjät panevat näitä vaimojaan toimeen, eikä taloudellinen järjestö yksin osoittaudu kykeneväksi niitä vastaan taistelemaan, ei edes taakamaan työläisille järjestysoikeutta-kan, vaikka se uhraa sekä verta että varoja jokaisessa taistelussa.

— Ellei Bisbeen "liikemies-